

PHÁT TRIỂN NĂNG LỰC TỰ HỌC MÔN PHƯƠNG PHÁP GIÁO DỤC THỂ CHẤT TRẺ MẦM NON CHO SINH VIÊN HỆ CAO ĐẲNG NGÀNH GIÁO DỤC MẦM NON TRƯỜNG CAO ĐẲNG SƯ PHẠM THÁI NGUYÊN

Hà Thị Thúy Loan*
Nguyễn Đức Thụy**

Tóm tắt:

Bằng phương pháp phỏng vấn, chúng tôi đã đánh giá được thực trạng việc tự học môn Phương pháp Giáo dục thể chất (GDTC) trẻ mầm non của sinh viên hệ Cao đẳng, ngành Giáo dục mầm non, Trường Cao đẳng Sư phạm Thái Nguyên. Kết quả cho thấy, đa số sinh viên thường tự học ngay trên lớp, số lượng sinh viên tự học ở nhà và học ở ngoài lớp ở mức rất thường xuyên chiếm tỷ lệ thấp. Trên cơ sở đó, đề tài đã xây dựng nội dung của 3 biện pháp phát triển năng lực tự học môn Phương pháp GDTC trẻ mầm non cho đối tượng nghiên cứu.

Từ khóa: Biện pháp phát triển, năng lực tự học, Phương pháp GDTC trẻ mầm non, Trường Cao đẳng Sư phạm Thái Nguyên.

Developing self-study capacity in preschool physical education methodology subject for college students majoring in pre-school education at Thai Nguyen College of Education

Summary:

Through the method of interview, we have assessed the status of self-studying in preschool physical education methodology subject for college students majoring in pre-school education at Thai Nguyen College of Education. The results show that the majority of students often study by themselves in the classroom; the number of students studying at home and outside the classroom usually accounts for a low percentage. On that basis, the topic has developed the content of 3 measures to develop preschool physical education methodology subject for college students majoring in pre-school education at Thai Nguyen College of Education.

Keywords: Development measures, self-study capacity, preschool physical education methodology, Thai Nguyen College of Education.

ĐẶT VẤN ĐỀ

Nghị quyết số 29 - NQ/TW ngày 04/11/2013 về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục đào tạo đã chỉ rõ “Chuyển mạnh quá trình giáo dục từ chủ yếu trang bị kiến thức sang phát triển toàn diện năng lực phẩm chất người học”. Để phát triển được năng lực phẩm chất của người học, đòi hỏi người dạy phải có năng lực ở trình độ cao. Dạy học theo định hướng phát triển năng lực của người học được áp dụng ở Trường Cao đẳng Sư phạm Thái Nguyên từ năm học 2016 -

2017, vấn đề tự học luôn là yêu cầu tất yếu, đòi hỏi thường xuyên đối với người làm nghề dạy học. Để đáp ứng yêu cầu đó, năng lực tự học (NLTH) của sinh viên (SV) lại càng trở nên quan trọng và cần thiết để đáp ứng yêu cầu đổi mới chương trình giáo dục hiện nay. Trong phạm vi bài viết này, chúng tôi xin chia sẻ một số giải pháp phát triển NLTH môn Phương pháp GDTC trẻ mầm non cho SV hệ CĐ ngành Giáo dục mầm non ở Trường CĐ Sư Phạm Thái Nguyên.

*ThS, Trường Cao Đẳng Sư phạm Thái Nguyên

**TS, Trường Cao Đẳng Sư phạm Thái Nguyên

KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ BÀN LUẬN

1. Một số khái niệm

Năng lực: Là khả năng con người huy động tổng hợp mọi nguồn lực (Bao gồm những tố chất sẵn có, kinh nghiệm, kiến thức, kỹ năng, hứng thú, niềm tin, ý chí...) để thực hiện thành công hoạt động trong những bối cảnh nhất định.

Khái niệm tự học:

Theo GS. VS Nguyễn Cảnh Toàn, “Tự học là tự mình động não, suy nghĩ, sử dụng năng lực trí tuệ (Quan sát, so sánh, phân tích, tổng hợp...) để chiếm lĩnh tri thức một lĩnh vực hiểu biết nào đó hay những kinh nghiệm lịch sử, xã hội của nhân loại, biến nó thành sở hữu của chính bản thân người học”.

SV có thể tự học ở mọi lúc, mọi nơi, sử dụng rất nhiều phương tiện, kênh khác nhau để tự học. Việc tự học của SV được thực hiện ở nhà, ở ngoài lớp và học ở trên lớp. Hoạt động tự học ở trên lớp được diễn ra dưới sự chỉ đạo, tổ chức của người thầy, song người học phải động não, tìm tòi, phát hiện, phân tích, khái quát để chiếm lĩnh tri thức khoa học bằng chính tư duy của mình.

Năng lực tự học: Có thể được hiểu là khả năng huy động tổng hợp các kiến thức, kỹ năng, các thuộc tính tâm lý như hứng thú, niềm tin, ý chí ... để thực hiện thành công việc chiếm lĩnh tri thức khoa học, cũng như thực hiện thành công việc vận dụng tri thức đã học giải quyết các vấn đề thực tiễn. Nói cách khác, năng lực tự

học là một khả năng, trong đó người học tự giác tích cực, chủ động, hoặc hợp tác chiếm lĩnh tri thức trong học tập, lao động, trong cuộc sống để đạt được mục đích nhất định.

Tự học, tự nghiên cứu của SV trong học tập môn Phương pháp GDTC trẻ mầm non là hình thức tự hoạt động cá nhân hoặc phối hợp với nhóm nhằm nắm vững hệ thống tri thức, kỹ năng của môn học.

2. Thực trạng tự học môn Phương pháp Giáo dục thể chất trẻ mầm non của sinh viên hệ CĐ ngành Giáo dục mầm non, Trường CĐSP Thái Nguyên

2.1. Chương trình đào tạo môn Phương pháp GDTC trẻ mầm non

Môn phương pháp GDTC trẻ mầm non, hệ CĐ ngành Giáo dục mầm non được thiết kế: Số tín chỉ: 02; Tổng số tiết 30 (lý thuyết: 11tiết; thực hành 19 tiết x 2 = 38 tiết). Mục tiêu, nội dung môn học được xây dựng theo chuẩn đầu ra và định hướng phát triển năng lực người học. Chương trình đã đưa vào thực hiện ở khóa CĐMNK14 và CĐMNK15.

2.2. Đánh giá thực trạng việc tự học môn Phương pháp GDTC trẻ mầm non của SV hệ CĐ ngành Giáo dục mầm non

Để đánh giá được thực trạng việc tự học của SV, chúng tôi đã tiến hành phỏng vấn SV CĐMNK14 bằng phiếu hỏi. Kết quả được trình bày ở bảng 1.

Bảng 1. Kết quả phỏng vấn thực trạng việc tự học môn Phương pháp GDTC trẻ mầm non

TT	Học trên lớp				Học ở ngoài lớp				Học ở nhà			
	Rất thường xuyên (%)	Thường xuyên (%)	Thỉnh thoảng (%)	Ít khi (%)	Rất thường xuyên (%)	Thường xuyên (%)	Thỉnh thoảng (%)	Ít khi (%)	Rất thường xuyên (%)	Thường xuyên (%)	Thỉnh thoảng (%)	Ít khi (%)
CĐMNK14A 40 SV	9 (22.5)	30 (75)	1 (2.5)	0	1 (2.5)	10 (25)	25 (62.5)	4 (10)	3 (7.5)	17 (42.5)	18 (45)	2 (5)
CĐMNK14B 41SV	6 (14.6)	34 (82.9)	1 (2.4)	0	1 (2.5)	13 (31.7)	22 (53.7)	5 (12.2)	5 (12.2)	18 (43.9)	17 (41.5)	1 (2.4)
CĐMNK14C 41SV	6 (14.6)	33 (80.5)	2 (4.88)	0	0	11 (26.8)	27 (65.9)	3 (7.3)	2 (4.9)	20 (48.7)	17 (41.5)	2 (4.9)
TỔNG 122 SV	21 (17.2)	97 (97.5)	4 (3.3)	0	2 (1.6)	34 (27.9)	74 (60.7)	12 (9.8)	10 (8.2)	45 (36.9)	52 (42.6)	5 (4.1)

Từ kết quả thu được ở bảng 1, chúng tôi rút ra những nhận xét sau:

- Tỷ lệ SV tự học ở trên lớp ở mức rất thường xuyên thấp (17,2%), mức thường xuyên chiếm đại đa số (97,5%), tỷ lệ này cao hơn so với tỷ lệ SV tự học ở ngoài lớp và học ở nhà.

Từ thực trạng trên chúng tôi đưa ra một số nhận định: Có nhiều nguyên nhân ảnh hưởng đến thực trạng việc tự học môn Phương pháp GDTC trẻ mầm non ở Trường CĐ Sư phạm Thái Nguyên:

- Đầu vào của còn thấp, chưa đồng đều;
- Sinh viên chưa có động cơ và mục tiêu học tập rõ ràng trong việc học môn Phương pháp GDTC trẻ mầm non.
- Sinh viên chưa hình thành được kỹ năng tự học ngoài lớp và học ở nhà.
- Chương trình môn học có khối lượng kiến thức, kỹ năng thực hành nhiều, thời lượng để SV học lại ít và chưa có nội dung thực tế ở trường Mầm non.

3. Một số biện pháp phát triển năng lực tự học môn Phương pháp Giáo dục thể chất trẻ mầm non cho sinh viên hệ CĐ ngành Giáo dục mầm non ở Trường Cao đẳng Sư phạm Thái Nguyên

Từ thực trạng trên, để phát triển NLTH môn Phương pháp GDTC trẻ mầm non cho SV cần áp dụng nhiều biện pháp khác nhau. Trong phạm vi bài viết tôi xin đề xuất một số biện pháp sau:

3.1. Nâng cao nhận thức của sinh viên về vai trò của hoạt động tự học

Mục đích:

Tác động làm thay đổi nhận thức của SV, để SV có những hiểu biết về phương pháp tự học, từ đó tìm ra các biện pháp tự học phù hợp với bản thân.

Nội dung và cách tiến hành:

Tự học là hình thức hoạt động cá nhân của người học nhằm nắm vững hệ thống kiến thức, kỹ năng môn học. Do đó để tự học hiệu quả, người học cần có nhận thức đúng về vai trò và ý nghĩa của hoạt động tự học.

- Giảng viên (GV) giữ vai trò quan trọng trong nâng cao nhận thức, định hướng, kích thích nhu cầu, khơi gợi hứng thú tự học tập, tự nghiên cứu cho SV. GV xác định rõ mục đích và động cơ học tập đúng đắn cho SV.

- Ngay ở giờ học đầu tiên GV giới thiệu, cung cấp cho SV đề cương chi tiết của học phần, phổ biến nhiệm vụ, yêu cầu đối với SV trong học tập môn học.

- Để SV thực hiện nhiệm vụ tự học, GV cần giao nhiệm vụ tự học ở từng chương, từng bài, giới thiệu các tài liệu chính thống, tài liệu tham khảo, ... để SV tra cứu.

- Giảng viên hướng dẫn SV xây dựng kế hoạch tự học để thực hiện mục tiêu của học phần.

3.2. Bồi dưỡng phương pháp tự học và tăng cường quản lý hoạt động tự học của sinh viên trong dạy học môn Phương pháp GDTC trẻ mầm non

Mục đích:

Nhằm đôn đốc, khuyến khích, động viên kịp thời SV thực hiện nhiệm vụ tự học và có những biện pháp hỗ trợ kịp thời.

Nội dung và cách tiến hành:

1. Bồi dưỡng và quản lý việc tự học của SV trên lớp

- GV giao nhiệm vụ tự học cho từng SV và các nhóm, trong đó có qui định thời gian và sản phẩm báo cáo.

- Trong quá trình SV thực hiện nhiệm vụ GV đôn đốc, khuyến khích, động viên và hỗ trợ giúp đỡ SV khi cần thiết.

- GV khuyến khích SV tự đánh giá, đánh giá chéo, giảng viên kết hợp SV để đánh giá mức độ hoàn thành nhiệm vụ của cá nhân, của nhóm và ý thức trong khi thực hiện các bài tập nhóm.

2. Bồi dưỡng và quản lý việc tự học của SV ở nhà

Để quản lý và đánh giá việc thực hiện nhiệm vụ tự học của SV ngoài giờ lên lớp cần có sự hỗ trợ của công nghệ thông tin. GV có thể sử dụng Gmail, lập nhóm trên Facebook hoặc Zalo để gửi và nhận các thông tin, cũng như gửi nhận xét, đánh giá hoạt động tự học của SV khi không ở trường. Hiện nay, để đánh giá hoạt động tự học của SV được tiện ích và hiệu quả, GV nên sử dụng Google classroom là công cụ được tích hợp với các công cụ khác nhằm hỗ trợ cho việc giảng dạy và học tập trở nên hiệu quả, tiện lợi, trong đó có quản lý thời gian nộp bài tập của SV. GV có thể lưu trữ toàn bộ tài liệu giảng dạy, video... Đặc biệt, sử dụng Google classroom GV và SV có thể

theo dõi cập nhật tình hình của lớp học.

Nội dung quản lý việc tự học của SV ở nhà và ở ngoài lớp:

- GV thành lập nhóm Facebook, Zalo hoặc Google classroom...

- GV giao nhiệm vụ tự học cho cá nhân hoặc nhóm, trong đó quy định thời hạn nộp sản phẩm.

- GV theo dõi tiến trình hoàn thành nhiệm vụ và hỗ trợ sinh viên khi cần thiết.

- GV gửi nhận xét đánh giá hoạt động tự học của sinh viên.

3.3. Đổi mới cách đánh giá sinh viên trong môn Phương pháp GDTC trẻ mầm non

Mục đích:

Nhằm thu thập thông tin về mức độ đạt được về kiến thức, kỹ năng, năng lực và phẩm chất của SV, so sánh mức độ đạt được của SV với chuẩn đầu ra, từ đó tìm ra các biện pháp tác động.

Nội dung và cách tiến hành:

Để đánh giá SV trong học tập môn Phương pháp GDTC trẻ mầm non theo hướng phát triển năng lực, GV cần đánh giá toàn diện, chuyển từ đánh giá kiến thức, kỹ năng sang đánh giá năng lực của người học, chuyển từ trọng tâm đánh giá chủ yếu ghi nhớ kiến thức, thực hiện các bài tập sang đánh giá năng lực vận dụng và đánh giá quá trình học.

Để đánh giá SV học tập môn Phương pháp GDTC trẻ mầm non tiến hành theo các bước sau:

- Xác định mục đích, nội dung phương pháp, hình thức kiểm tra đánh giá;

- Xây dựng bộ công cụ đánh giá bài kiểm tra thường xuyên, bài kiểm tra giữa kì, bài kiểm tra định kì:

+ Đối với các bài kiểm tra thường xuyên, bài kiểm tra giữa kì, chúng tôi xây dựng phiếu quan sát, xây dựng hệ thống câu hỏi đàm thoại, bài tập thảo luận nhóm, bài tập thực hành cá nhân và nhóm;

+ Bài thi kết thúc học phần chúng tôi tiến hành xây dựng ngân hàng đề thi thực hành giảng trích đoạn;

- Các bài kiểm tra thường xuyên, kiểm tra giữa kì và thi kết thúc học phần được thực hiện theo đúng Đề cương chi tiết và Kế hoạch giảng dạy của nhà trường đã phê duyệt.

KẾT LUẬN

Để thực hiện chương trình đào tạo theo định hướng phát triển năng lực của người học cần phải thực hiện đồng bộ các khâu, đổi mới nội dung chương trình, đổi mới phương pháp dạy học, trong đó chú trọng bồi dưỡng phương pháp tự học và tăng cường các biện pháp tổ chức, quản lý, đánh giá việc tự học của SV là yêu cầu cấp thiết để nâng cao chất lượng đào tạo của nhà trường, cũng như đáp ứng yêu cầu đổi mới chương trình giáo dục hiện nay.

Xuất phát từ thực trạng việc tự học của SV còn nhiều hạn chế, đề tài đã đề xuất 03 biện pháp phát triển NLTH của SV hệ Cao đẳng ngành GDMN trong môn học Phương pháp GDTC trẻ mầm non tại Trường Cao đẳng Sư phạm Thái Nguyên.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Nghị quyết số 29 - NQ/TW ngày 04/11/2013 về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo, đáp ứng yêu cầu công nghiệp hóa, hiện đại hóa trong điều kiện kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa và hội nhập quốc tế.

2. Bernd Meier, Nguyễn Văn Cường (2016), *Lí luận dạy học hiện đại, cơ sở đổi mới mục tiêu, nội dung và phương pháp dạy học*, Nxb Đại học Sư Phạm.

3. Lê Đình Trung, Phạm Thị Thanh Hội (2016), *Dạy học theo định hướng hình thành và phát triển năng lực người học ở trường phổ thông*, Nxb Đại học Sư Phạm.

4. Nguyễn Cán Toán (2001), *Quá trình dạy – tự học*, Nxb Giáo dục, Hà Nội.

(Bài nộp ngày 3/12/2020, phản biện ngày 4/1/2021, duyệt in ngày 21/4/2021)

Chịu trách nhiệm chính: Hà Thị Thúy Loan
Email: loantheduc@gmail.com)